

SVETOVNA MESEC IN DAN ALZHEIMERJEVE BOLEZNI 2026

BLIŽA SE SEPTEMBER – SVETOVNI MESEC ALZHEIMERJEVE BOLEZNI!

Slogan Svetovne Alzheimerjeve organizacije (ADI):

Zgodnja diagnoza, boljša prognoza.

Diagnoza je pomembna.
#AskAboutDementia
#AskAboutAlzheimers

Spominčica ALZHEIMER SLOVENIJA

Številni dogodki tudi v Sloveniji

Foto: Spominčica – Alzheimer Slovenija

V prihajajočem mesecu septembru pripravlja **Spominčica – Alzheimer Slovenija** številne pomembne dogodke in dejavnosti, s katerimi bodo zaznamovali **svetovni mesec in svetovni dan Alzheimerjeve bolezni**, ki ga obeležujemo **21. septembra**. Če boste nosili **modro pentljo**, boste tako izrazili podporo osebam z demenco in njihovim svojim ter hkrati tudi **ozaveščali in zmanjševali stigmatizacijo o demenci**.

V Spominčici želijo opozoriti, da je **zgodnja diagnoza demence ključna**, saj ta omogoča učinkovitejšo zdravstveno obravnavo, načrtovanje celostne oskrbe in postopno prilagajanje novim okoliščinam in potrebam, ki jih demenca prinaša v življenje posameznika in seveda tudi njegove družine. Povedati je potrebno, da demenca ni del normalnega staranja, temveč je **nevrodegenerativna bolezen**, ki terja hitro zdravstveno obravnavo. Ta je lahko najbolj učinkovita prav v zgodnejši fazi, zato je dostopnost do diagnostičnih postopkov in pravočasna diagnoza ključna za boljšo prognozo in **kakovost življenja z demenco**. Več kot polovica oseb z demenco nikoli ne prejme uradne diagnoze, kar strokovnjaki pripisujejo predvsem slabi ozaveščenosti, stigmatizaciji in povezovanju simptomov in znakov demence z običajnim procesom staranja. To moramo spremeniti.

V Spominčici – Alzheimer Slovenija se zavedajo, **kako pomembna je pravočasna diagnoza za uspešnejše zdravljenje**, spoprijemanje z boleznijo in načrtovanje potrebnih prilagoditev, zato svojcem in oskrbovalcem oseb z demenco že tretje desetletje zagotavljajo strokovno, brezplačno in dostopno svetovanje in svetovalne obiske strokovnih delavk v domačem okolju, usmerjanje, psihosocialno podporo, redna usposabljanja za svojce. Ne pozabi me. Osebam z demenco pa **omogočajo strukturirane programe kognitivne rehabilitacije, druženja in vključenosti**. Vse te programe izvajajo v neposrednem stiku z osebami z demenco, svojci in oskrbovalci.

Spominčica – Alzheimer Slovenija **kontinuirano ozavešča in izobražuje** splošno javnost o demenci ter zmanjšuje še vedno prisotne predsodke. Skupaj z lokalnimi skupnostmi **gradijo čvrsto mrežo demenci prijaznih točk**, katerih je že **več kot 500 po vsej Sloveniji**. Za boljše obvladovanje demence se povezujejo s strokovnjaki različnih področij, mednarodnimi partnerskimi organizacijami, lokalnimi skupnostmi in odločevalci.

Napoved dogodkov za september najdete na <https://www.spomincica.si>. (vir: Spominčica – Alzheimer Slovenija)

POSTANITE PODPORNIA OSEBA IN SOUSTVARJAJTE BOLJ VKLJUČUJOČO DRUŽBO

Staša Pust

SONČEK
eden za vse

ZVEZA DRUŠTEV
ZA CEREBRALNO PARALIZO
SLOVENIJE

**Pridruži se ekipi
srčnih ljudi.**

Iščemo podporne osebe v Ljubljani
za storitve socialnega vključevanja.
Iščemo podporne osebe v Ljubljani
za storitve socialnega vključevanja.
Gre za pomoč uporabnikom pri razvijanju življenjskih veščin, vseživljenjskemu učenju, družabništvu, spremstvu, aktivnem sodelovanju v družbi itd.

13€/h
Fleksibilen urnik
Delo z ljudmi
Odlično za študente

Kontakt: Zarja Govedič
e-pošta: zarja.govedic@soncek.org | Telefon: 041 588 312

Pridruži se ekipi srčnih ljudi!

Foto: Zveza Sonček

V **Zvezi Sonček** v Ljubljani iščemo **podporne osebe za izvajanje storitev socialnega vključevanja oseb z oviranostjo**. K sodelovanju vabimo vse, ki radi delajo z ljudmi, si želijo opravljati delo z dodano vrednostjo in prispevati k **večji vključenosti oseb z oviranostmi v vsakdanje življenje**.

Delo poteka po dogovoru z uporabniki, predvsem v popoldanskem času in ob vikendih, zato je primerno tudi za študente ter vse, ki iščejo prilagodljivo obliko zaposlitve. Poleg dragocenih izkušenj **ponujamo tudi plačilo** v višini 13 € na uro.

Če bi radi postali del naše ekipe ali poznate koga, ki bi ga delo zanimalo, vabljeni, da nas kontaktirate. **Več informacij:** zarja.govedic@soncek.org ali na 041 588 312.

ODMEV NA POBERKE

Andreja Rožič

V zvezi z vašim zapisom, predvsem z navedbo, da »bi **morale biti počitniške kapacitete vseh invalidskih organizacij na razpolago v prostih terminih vsem članicam NSIOS**, saj so bile te kapacitete kupljene s strani Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij«, bi želeli zgolj podati **kratko informacijo o možnostih**, ki jih na področju namestitev **nudi naša Zveza društev civilnih invalidov vojn Slovenije**.

Res je, da naše enote niso namenjene obnovitveni rehabilitaciji v enakem obsegu, kot jo nudijo nekatere druge invalidske organizacije, **imamo pa enote za ohranjanje zdravja**, ki jih lahko poleg naših članov – **civilnih invalidov vojn** – **koristijo tudi člani drugih invalidskih organizacij**. To možnost člani drugih invalidskih organizacij že koristijo.

Do sedaj s strani vaše organizacije (Združenje invalidov-Forum Slovenije) glede možnosti koriščenja naših kapacitet nismo prejeli povpraševanja, zato želimo ob vašem zapisu predvsem podati informacijo, da ta možnost obstaja in jo je v primeru interesa **mogoče preveriti pri naši Zvezi na:** enote@zdcivs.si ali 031 312 170.

HIŠICE V TERMAH ČATEŽ

Zveza ima v Termah Čatež dve zidani hišici. Hišici sta prostorsko pripravljene za do 4 osebe (ne glede na starost). Hišici sta članom na razpolago skozi celo leto.

BUNGALOV V KAMPU ADRIA ANKARAN

Bungalov je za 5 oseb. Enoto je možno prav tako koristiti od meseca maja do septembra. Sezona za termine po družtvih je določena od 21.06. do 11.09.

HIŠICA V MORAVSKIH TOPLICAH

Enota v tem zdravilišču je pripravljena za 4 osebe (ne glede na starost). Na razpolago je skozi celo leto.

Zveza ima za izvajanje programa ohranjanje zdravja svoje enote

Foto: ZDCIVS

Pri koriščenju imajo **prednost naši člani**, vendar se ob razpoložljivosti terminov namestitev lahko **omogoči tudi drugim invalidom**. Za letošnjo sezono so naše kapacitete žal že zasedene. Termine razporejamo v skladu s Pravilnikom o koriščenju enot za ohranjanje zdravja; v predsezoni in posezoni pa tudi glede na povpraševanje in interes.

Na voljo imamo **enote v Termah Čatež in Termah 3000** ter **mobilno hiško v Ankaranu**, ki jo je mogoče koristiti skozi vse leto, poleg tega pa še druge namestitvene možnosti.

Naš namen je zgolj, da v zvezi z vašim zapisom podamo informacijo o možnosti, ki morda do sedaj ni bila poznana, in jo lahko zainteresirani invalidi iz vaše invalidske organizacije v prihodnje preverijo neposredno pri naši Zvezi.

POSLEDICE VROČINE Niko Kostjukovskij

Borut Pogačnik

Foto: zajem zaslona Nova24TV Slovenija (YouTube)

V petkovih **Večernih novicah** na Nova24TV, **14. septembra 2026**, ob **19.30 uri** je sodeloval tudi urednik Sporočevalca in vodja **Dežurne psihosocialne službe** pri Združenju invalidov – Forumu Slovenije Borut Pogačnik. Povedal je, s kakšnimi težavami so se v teh **vročih dneh julija in avgusta srečevali invalidi** in koliko intervencij je bilo tudi v sklopu dežurne službe. Žal so od posnetih osem minut izjave objavili samo 20 sekund, kakor je tudi običajno na vseh televizijah. Dobro je, da naša dežurna služba deluje tudi v teh pogojih skozi vse poletne dni.

Oddaji lahko spet prisluhnete na sledečem linku: <https://www.youtube.com/watch?v=nCOTw74DQOo>

24. EVROPSKA KONFERENCA FELA Dr. Simona Gerenčer in mag. Petra Rezar

Branje za osebe z gluhoslepoto ni samoumevno dostopno

Foto: Barbara Milavec

Med 6. in 8. julijem 2026 je potekala **24. evropska konferenca FELA – konferenca o bralni pismenosti in bralni kulturi**. Na tej konferenci smo sodelovali s prispevkom »**Osebe z gluhoslepoto so ranljiva skupina bralcev**«. V prispevku smo opozorili, da **branje za osebe z gluhoslepoto** ni samoumevno dostopno. Zaradi **hkratne okvare sluha in vida** se srečujejo s številnimi komunikacijskimi, jezikovnimi, informacijskimi in izobraževalnimi ovirami. Zato potrebujejo prilagojene načine dostopa do besedil, podporo pri razvoju jezika, dostopne oblike gradiv ter strokovno usposobljene osebe, ki razumejo pomen dotika, jezika in komunikacije.

Posebej smo poudarili, da so **osebe z gluhoslepoto pogosto spregledane kot bralci**. Njihova bralna pismenost se lahko razvija le, če imajo možnost zgodnjega in stalnega dostopa do jezika, komunikacije, informacij ter kakovostnih prilagoditev. Branje zanje ni le veščina, temveč pomembna pot do znanja, samostojnosti, socialne vključenosti in osebnega opolnomočenja.

Prav tako smo na konferenci predstavili **projekt Sled dotika**, ki se izvaja v sodelovanju s Centrom IRIS in Zavodom za gluhe in naglušne Ljubljana, namenjen učiteljem in strokovnim delavcem v šolstvu. S prispevkom smo želeli izpostaviti, da mora biti **dostop do branja in informacij** za osebe z gluhoslepoto sistemsko urejen, strokovno podprt in prilagojen posameznikovim potrebam. Osebe z gluhoslepoto imajo pravico do jezika, znanja, kulture in enakovrednega sodelovanja v družbi. Hvaležni smo za priložnost, da smo lahko temo gluhoslepote predstavili v širšem in mednarodnem strokovnem prostoru ter opozorili na **pomen dostopnega branja za vse**.

HALO, ZIFS...?

Poberki iz dežurne svetovalne službe

Pokličite nas na 041 381 679, vse dni v tednu med 8.00 in 21.00 uro ali povprašajte na info@zifs.si.

Dežurna svetovalna služba Združenja Invalidov – Foruma Slovenije deluje neprekinjeno vse dni v letu že od 16. marca 2020 naprej in je v tem času pomagala že več kot tisoč ljudem.

Poberek iz dežurne svetovalne službe:

- Milan iz okolice Novega mesta meni, da je tudi v Sloveniji veliko divjih odlagališč smrtno nevarnih odpadkov. Omenja hrvaške primere, kjer so odkrili samo v Gospiću, kar 37 tisoč ton. Od tega pa večino zakopanih v zemljo,

kjer v podtalnico že pronicajo nerazgradljivi večni strupi, imenovani PFAS. Podobno je v Benkovcu, Senju in Varaždinu. In zakaj je to važno? Pravi, da bi se morali tudi naši turisti v Kvarnerju, resno zamisliti, ko pijejo vodo iz pipe, ki prihaja s področja Like. Ker spremljamo dogajanja v regiji, to vemo. Že od lani mediji poročajo o tej temi, saj bodo ali pa so že, strupi povzročili vrsto neozdravljivih bolezni in posledično invalidnosti.

Zelo brani hrvaški dnevnik 24 ur (24 sata) v četrtek, 13. avgusta, piše Pohlepni bodo uničili Hrvaško in narod. Kot še navajajo gre za ekocid neverjetnih razsežnosti, kjer je poleg zločinskih podjetnikov, vmešan celo glavni okoljski inšpektor in politiki vladajoče stranke. Mi pa opazujmo naše odlagalce odpadkov!

ŽELELI BI VEČ SPECIALIZANTOV Borut Pogačnik

Franc Špegel

Foto: B.P. – ZIFS 2026

Slovenski revmatiki se praktično vse življenje srečujejo s področjem zdravstva ter še posebej s **specialisti – revmatologi**. V zadnjem času pa opažajo, da je teh premalo in da veliko njih ne opravlja samo svojega dela, ampak morajo sodelovati tudi na internističnih oddelkih bolnišnic. Na Vlado RS so nedavno napotili tudi priporočilo, da bi želeli več specialistov za to področje. O tem bomo še poročali, ko bo prišlo do kakšnega premika.

V **radijski oddaji za invalide** na **Radu Štajerski val**, ki jo boste lahko poslušali v soboto, **29. avgusta 2026**, med **16. in 17. uro** je predsednik **Društva revmatikov Slovenije Franc Špegel**, govoril tudi o drugih pomembnih zdravstvenih vidikih njihove bolezni, ki **v finalni fazi predstavlja invalidnost**. V svoji lastni izkušnji, se je žal moral naučiti, da je za boljšo gibljivost, absolutno in samo **potrebno gibanje** in še enkrat gibanje. Ko je namreč on dobil diagnozo, je bila medicinska doktrina takšna, da morajo tovrstni bolniki in invalidi čimbolj počivati. Šele čez čas je stroka ugotovila, da za njih ni rešitev mirovanje, ampak gibanje. Takšne spremembe doktrin, so prispevale k temu, da so se zdravstvena stanja tovrstnih invalidov samo slabšala.

Danes pa Društvo revmatikov Slovenije spodbuja **več kot 2.000 svojih članic in članov h gibanju** in imajo zato organizirane tudi **video vaje izvedb potrebnih načinov telovadbe**. Gost je tudi opisal vseh osem najbolj posebnih socialnih programov, ki jih izvajajo v društvu revmatikov za svoje člane. Pričakuje tudi, da bo skrb za invalide v obdobju nove Vlade RS prav tako ugodno, kot je bilo prej, saj je pri tem potrebno zasledovati tudi evropske in svetovne standarde, ki omogočajo invalidom bolj ali manj normalno življenje. Franc Špegel je v oddaji govoril tudi o začetkih društva in njegovem razvoju, katero je bilo ustanovljeno leta 1983. Frekvenci **Radia Štajerski val sta: 93,7 in 87,6 MHz.**

SKUPINA ZA SAMOPOMOČ SVOJCEV OSEB Z DEMENCO

PRIJAVE SO OMEJENE

vsak
tretji ponedeljek
v mesecu

ob 17.00

CENTER DEJAVNOSTI SPOMINČICA
Podgornikova ulica 3, Šiška
(pritličje stanovanjskega bloka)

Za informacije in prijave nam lahko pišete
na naslov **svetovanje@spomincica.si** ali nas
pokličete na **01 25 65 111**.

Mestna občina
Ljubljana

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE
Program sofinancira Ministrstvo za zdravje

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DEMOGRAFIJO, DRUŽINO
IN SOCIALNE ZADEVE

VADBE ZA ABC VABIJO

Aleš Šolar

AKTIVNO INKLUZIVNO
Socialna vključenost invalidov na področju športa v obdobju 2024 – 2028

ZVEZA ZA ŠPORT
INVALIDOV SLOVENIJE
SLOVENSKI PARALIMPIJSKI KOMITE

Sofinancira
Evropska unija

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO,
DELO IN ŠPORT

V okviru projekta Aktivno inkluzivno je bilo izbranih 42 izvajalcev programov športa invalidov

Foto: Zveza ŠIS-SPK

Zveza za šport invalidov Slovenije – Slovenski paralimpijski komite skupaj (v nadaljevanju Zveza ŠIS-SPK) s konzorcijskim partnerjem Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez (v nadaljevanju OKS-ZŠZ), ob pomoči Direktorata za šport pri Ministrstvu za gospodarstvo, delo in šport, vodi projekt **Aktivno inkluzivno – socialna vključenost invalidov na področju športa v obdobju 2024-2028**.

Med najbolj pomembnimi nalogami projekta, je **izvajanje redne vadbe za invalide**. **Vadbo ABC za invalide**, po regijah v lokalnem okolju izvajajo **zaposleni regijski koordinatorji**. Vadbo v različnih športnih panogah pa izvajajo **izbrani izvajalci** (športna društva in združenja, invalidska društva in združenja ter drugi usposobljeni izvajalci).

Na podlagi drugega javnega povabila, ki ga je objavil in izvedel OKS-ZŠZ, je bilo izbranih **42 novih programov**, ki se bodo **pričeli izvajati predvidoma v septembru in oktobru**. Vabimo vas, da si ogledate seznam izbranih izvajalcev in organizacije, ki bodo skrbale za izvedbo programov. Pravočasno se prijavite in si zagotovite udeležbo na strokovno vodeni vadbi za invalide.

Vadba je brezplačna, saj se operacija Aktivno Inkluzivno financira iz programa Evropske unije, Evropski socialni sklad plus (ESS+) in nacionalnega prispevka Republike Slovenije. Operacija se izvaja v okviru »Programa za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027«: cilja politik »CP 4: Bolj socialna in vključujoča Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic«; prednostne naloge »7 Dolgotrajna oskrba in zdravje ter socialna vključenost«, specifičnega cilja: »ESO 4.12 »Spodbujanje socialnega vključevanja oseb, izpostavljenih tveganju revščine ali socialni izključenosti, vključno z najbolj ogroženimi osebami in otroki«.

Na spletni strani OKS-ZŠZ so objavljene podrobnosti glede drugega javnega povabila in postopka izbora izvajalcev vadbenih programov. <https://olympic.si/aktualno/novice/eu-pisarna/izbranih-42-izvajalcev-programov-sporta-invalidov-za-obdobje-20262027>

Priloga: **Seznam izbranih vadbenih programov na drugem javnem povabilu OKS-ZŠZ**

Naziv prijavitelja	Naziv vadbenega programa	Kraj prijavitelja
Namiznoteniški klub Arrigoni	Paranamizni tenis - namizni tenis za invalide	Izola
Namiznoteniški klub Krka Novo mesto	Paranamizni tenis in PP parkinson - namizni tenis za invalide in osebe s parkinsonovo boleznijo	Novo mesto

Namiznoteniški klub Trebnje	Namizni tenis za invalide in osebe s parkinsonovo boleznijo	Novo mesto
Športno društvo SU Novo mesto	Paranamizni tenis - namizni tenis za invalide	Novo mesto
Medobčinsko društvo Sožitje Maribor	Ples	Maribor
Plavalni klub Velenje	Delfinčki	Velenje
Planinsko društvo Celje – Matica	Inkluzivno težavnostno plezanje za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami	Celje
Plavalna zveza Slovenije	Plavanje za vse (7-12 let)	Ljubljana
Plavalna zveza Slovenije	Plavanje za vse (12-18 let)	Ljubljana
Klub borilnih veščin Fight club Shony	Gibanje in rekreacija skozi borilne veščine	Brežice
Društvo paraplegikov severne Primorske	Parabadbinton	Nova Gorica
Plavalni klub Radovljica	Plavanje brez meja – inkluzivni paraplavalski program za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami	Radovljica
Judo klub Bežigrad	Inkluzivni judo in šola padanja za otroke z motnjami v duševnem razvoju - program kontinuitete	Ljubljana
Plavalni klub Nova Gorica	Plavanje za otroke s posebnimi potrebami	Nova Gorica
Športno plezalno društvo Plezarna	Športno plezanje za odrasle osebe s pridobljeno poškodbo možganov	Kranj
Športno društvo Pinki Ponki	Namizni tenis brez ovir	Griže
Košarkarsko društvo Borut Besedič - Čiro	Košarka za vse otroke - NIS	Maribor
Društvo za cerebralno paralizo Sonček Posavje	Učenje osnovnih veščin plavanja in vodne rekreacije za invalide	Leskovec pri Krškem
Kulturno-prosvetno in športno rekreativno društvo slepih in slabovidnih »Karel Jeraj«	Rekreativno plavanje za slepe in slabovidne	Ljubljana
Kulturno-prosvetno in športno rekreativno društvo slepih in slabovidnih »Karel Jeraj«	Rekreativni ples - slišim ritem, čutim gibanje	Ljubljana
Namiznoteniški klub Žalec	Ping pong brez meja 2.0	Petrovče
Športne dejavnosti Jaka Golavšek s.p.	Ping pong parkinson	Prebold
Lokostrelska zveza Slovenije	Lok za vse – paralokostrelska rekreacija	Ljubljana
Boccia klub Bobri Ljubljana	Boccia- omogoča	Ljubljana
Zavod CENTER VIDIM CILJ	Kolesarjenje za vse	Ljubljana

Športno društvo plavalna akademija Rok Kerin	Vadba v vodi z elementi plavalnih tehnik za osebe z lažjo gibalno oviranostjo - hodeči	Krško
Namiznoteniški klub B2 Center	Aktivno inkluzivno - namizni tenis za delovne invalide v Kranju	Kranj
Društvo paraplegikov jugozahodne Štajerske	Atletika za vse – od talenta do medalje	Celje
Društvo za kulturo inkluzije	Specialna atletika	Ljubljana
Društvo za kulturo inkluzije	Specialno planinstvo	Ljubljana
Športno svetovanje, Matic Ogrizek s.p.	Atletika za vse	Rogaška Slatina
Športno-rekreativno društvo POSTANI.FIT	Badminton brez ovir	Vojnik
Zveza Sonček so.p.	Boccia - za vse	Ljubljana
Planinska zveza Slovenije	Paraplezanje	Ljubljana
Planinska zveza Slovenije	Inkluzijski pohodi	Ljubljana
Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije	Nogomet za slepe in slabovidne	Ljubljana
Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije	Golbal ponovno pri nas	Ljubljana
Klub borilnih veščin Marguč	Prilagojena kickboxing vadba za otroke s posebnimi potrebami	Loče
Športno društvo Polyteam Ljubljana	Vključujoč judo – prilagojene judo kate za osebe z invalidnostjo	Ljubljana-Črnuče
Zveza Sonček so.p.	Inkluzivna boccia za vse	Ljubljana
HOPLA - društvo za družinsko rekreacijo	Paraplavanje, prilagojena vadba v vodi	Ptuj
Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Ljubljana	Smučanje za slepe in slabovidne	Ljubljana

POLETNI PARALIMPIJSKI TABOR ZA DRUŽINE Drago Perko

Od **27. do 30. avgusta 2026** se bomo v Laškem znova družili na **Poletnem paralimpijskem taboru za družine**. Lani smo skupaj preživeli nepozabne dni, polne parašporta, novih doživetij, iskrenih nasmehov in prijateljstev. Otroci in mladi so spoznavali različne parašporte, se družili s parašportniki ter pogumno premagovali nove izzive. Tudi letos nas čaka veliko gibanja, zabave in lepih skupnih trenutkov.

Tabor je namenjen **otrokom in mladim z invalidnostmi, njihovim staršem ter bratom in sestram**. Otroci z invalidnostmi so v središču dogajanja, vse dejavnosti pa so prilagojene njihovim sposobnostim in potrebam. Vabimo vas, da se nam pridružite in navdihujoče zgodbe otrok predstavite svojim bralcem, poslušalcem in gledalcem. Še posebej vas vabimo v petek, **28. avgusta, med 10. in 12. uro**, ko bodo udeleženci tabora aktivnosti izvajali ob Šmartinskem jezeru (**Čolnarna Muzelj, Šmartinsko jezero**, Loče 14b, 3201 Šmartno v Rožni dolini)

Na voljo za pogovore in izjave bodo **otroci in mladi udeleženci, njihovi starši ter vsi, ki ustvarjajo tabor**, zato bo to odlična priložnost za pripravo zgodb, prispevkov, intervjujev ter foto- in video gradiva neposredno z dogajanja.

Poletni paralimpijski tabor za družine: 27.-30. avgust 2026

Kraj: Laško

Več informacij: <https://tabor.zsis.si/>

Za več informacij smo vam na voljo na **041 353 208 (Drago Perko)**.

NAJVEČJE ŽRTVE VOJN Katarina Lukešević

Mag. Vlado Pegan

Foto: Rok Bašnec

Na vseh **vojnih žariščih v svetu**, ta trenutek **najbolj trpijo civilni prebivalci**, ki jih nepričakovano ubijajo bombe, rafali, rakete in droni. Samo na področju bojišča v Ukrajini, ocenjujejo, da je bilo na obeh straneh ubitih in ranjenih že več kot milijon ljudi. Med njimi je najmanj deset odstotkov otrok. Otroci pa so seveda tudi med ranjenimi in več 10.000 bo postalo invalidnih oziroma so to že.

Vsi bi si morali prizadevati za končanje vojn po diplomatski poti, ampak orožarski lobiji stalno pritiskajo na podaljševanje vseh vojn, pa naj si bo v Gazi, Zahodnem bregu, Sudanu, Zahodni Sahari ter seveda v Ukrajini. Vojna v Ukrajini bi se lahko končala že pred štirimi leti, ko je bil že skoraj podpisan sporazum v Carigradu, pa je prihitel takratni angleški ministrski predsednik Boris Johnson ter Ukrajincem odsvetoval podpis sporazuma. On seveda ni bil in tudi verjetno nikoli ne bo na kakšnem bojišču, zato gre slutiti, da je morda podlegel tistim, ki vojne razpihujejo.

O vsem tem se bomo pogovarjali z generalnim sekretarjem **Zveze društev vojnih invalidov Slovenije** mag. **Vladom Peganom** v oddaji **Odperta dlan** v sredo, **2. septembra 2026**, med **10.30 in 11.15 uro**. Kot vse oddaje **Odperta dlan** bo tudi ta kontaktna, kar pomeni, da boste v času oddaje lahko poklicali na številki **01 786 0400** ter povedali svoje mnenje, stališče, pa tudi predloge, kako bi v tem norem desetletju končali te vojne, da ne bi več umirali nedolžni ljudje. Oddajo bo vodil, tako kot že več kot 25 let, Borut Pogačnik. Frekvence **Radia Zeleni** val so: **93,1, 96,2 in 97,0 MHz**.

KNJIGE VABIJO
NAGRAJENO KRESNIČEVJE
Igor Bratož

LUD Literatura, strani 192, 25,00 eur

Foto: LUD Literatura

Za svoj prvi roman, **Kresničevje**, je pisateljica, publicistka in arhitektka **Ajda Bračič** prejela nagrado kritiško sito Društva slovenskih literarnih kritikov za **najboljšo knjigo preteklega leta**, na ploščadi pred tivolsko Švicarijo v Ljubljani pa na kresni večer še Delovo nagrado za **roman leta**. S svojo drugo knjigo je tako prejela dve pomembni nagradi, že ob prvencu, zbirki kratkih zgodb *Leteči ljudje*, so jo kritiki pred štirimi leti ovenčali z nagrado kritiško sito, tako da se morda zdi smiselno vprašati, ali ne bo za tretjo knjigo nagrajena s tremi nagradami.

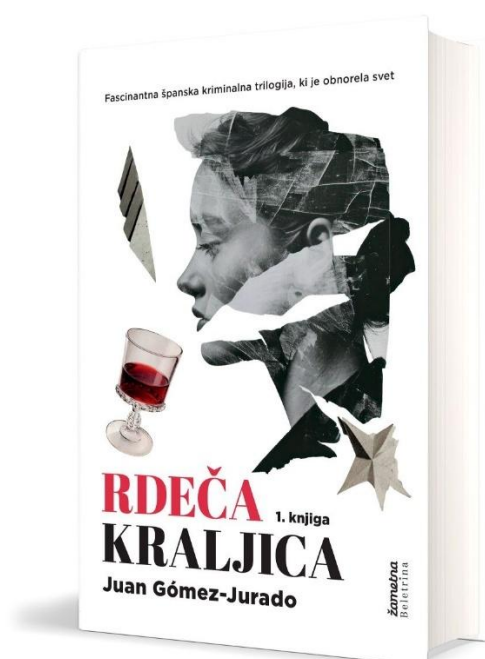
Kresničevje je gosto, a elegantno branje, ki bralca sili k pozornosti, k iskanju odtenkov, vsakršnih malenkosti, ki barvajo zgodbo protagonistke. Delova žirija je o knjigi 36-letne pisateljice, ki je postala šele sedma lavreatka v zgodovini nagrade, zapisala, da njena zgodba posebna: glavna junakinja išče izginulo sestro v odmaknjenem koroškem gozdu, ki postane tako rekoč drugi protagonist romana, in najde krhko zavetje v koči nenavadne trojice, ki poskuša tu v umiku od sveta osmisлити svoje življenje, prepričana o lastnem poslanstvu ob katastrofi, ki nas čaka. V utemeljitvi je žirija opozorila, da se protagonistka Agnes v romanu sprašuje »do kam segajo korenine krivde«, ta krivda pa je večplastna, osebna in kolektivna obenem, saj prepreda tako človekov odnos do bližnjih kakor do narave, ki bo – kruto in milostno dejstvo – preživela neizbežen propad sveta, kakršnega poznamo. Segajo morda tako daleč, da smo nazadnje »prav vsi krivi tega, da smo ljudje«?

Žirija je še dodala, da se avtorica ob izvrstnem psihološkem orisu v marsičem protislovnih značajev nastopajočih v zgodbi loteva širokega razpona tem, od zapletenih družinskih odnosov in zamolčanih travm do (prenapetega) okoljskega aktivizma in manipulativnosti v medsebojnih odnosih, čemur se ob elementih mistike na koncu pridruži še

kanček srhljivke – in osvobajajočega karnevalskega smeha. V osrednjo pripovedno linijo se vpletajo še prameni ali zgolj slutnje stranskih zgodb, zlasti o puščavniku Valentinu, ki se med dogajanjem subtilno sprepletejo v gosto tkanje, v katerem so meje med človekom in naravo zabrisane: Agnes je v sanjah seme bukve, je volk, je potok, je gozd in celo bog, telo se skorjasto levi v drevo in drevesu je dano človeško čutenje. Jezik, v katerem se pred nami razgrinja to tkanje, meji mestoma na zaklinjanje in je v svoji čistosti presunljivo lep: v gozdu, ki se za človekom »zapre kot zadruga« in v katerem debelega klopa »borovničevo združneš med prsti«, je slišati onomatopoetično »žužnanje nenasitnih rilčkarjev, mehko gostenje polsti v polšjih gnezdih«. Iz zgodbe o krivdi in obžalovanju veje posebne vrste drznost, hotenje, da se nikdar ne predaš porazu, zato je žirija obrazložitev sklenila še z enim opažanjem: »Morda prav ta preživetvena trma prežame roman z odrešilno, skoraj milostno vedrino.«

SVEŽE IZ TISKA – RDEČA KRALJICA

Inesa Grobler

Juan Gómez-Jurado: Rdeča kraljica

Foto: Beletrina

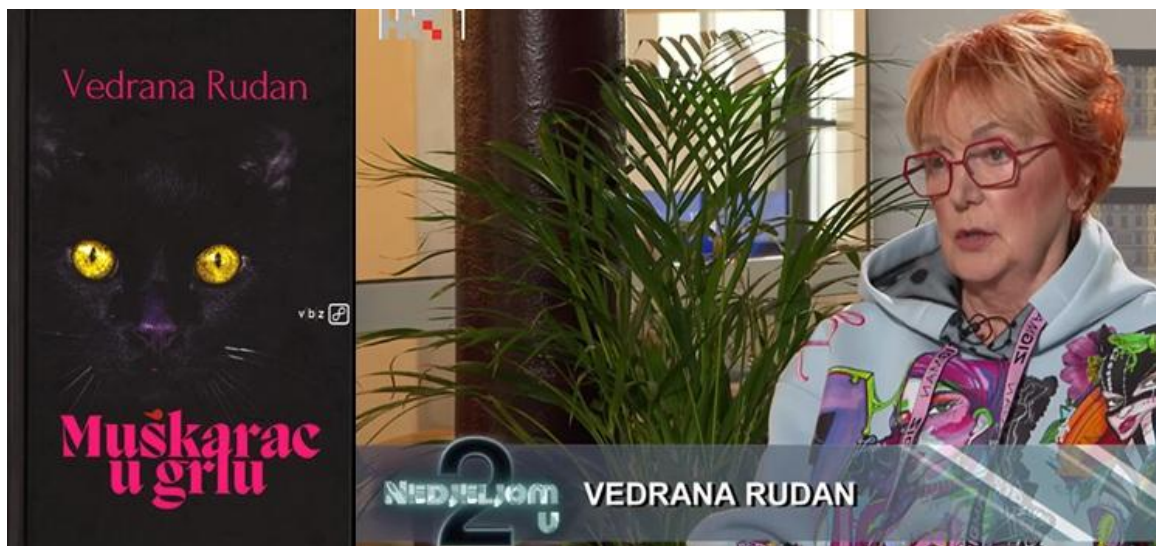
Največji španski založniški fenomen – prvi del fascinantne kriminalne trilogije, ki je obnorela svet.

Ko je **Juan Gómez-Jurado** napisal **Rdečo kraljico**, prvo v kriminalni trilogiji, si ni predstavljal, da bo z njo **obnorel tako kritike kot bralce**. Priljubljeno trilogijo so že označili za **največji španski založniški fenomen vseh časov**. Osrednja protagonistka trilogije je **Antonia Scott**, ki ni ne policistka ne kriminalistka, pač pa nadvse inteligentna ženska z izjemnim darom za rekonstrukcijo zločinov.

Vsak dan tri minute nameni razmišljanju o samomoru v svojem razkošnem stanovanju v Madridu, v katerem komunicira samo s svojo babico in iz katerega nima namena oditi. A nekdo jo išče. Rdeča kraljica, **podtalna detektivska organizacija**, ki deluje na robu zakonitosti, potrebuje njeno pomoč: zgodil se je strašen ritualni umor 10-letnega dečka in posredi je ugrabitev, vse pa je povezano s člani bogate družine industrialcev. Njen partner postane suspendirani policist **Jon Gurierrez**, ki je dobil novo priložnost za reševanje zločinov: uspeti mora tam, kjer je drugim preiskovalcem spodletelo. Najprej pa mora prepričati travmatizirano Antonio, da se skupaj lotita detektivskega dela. Bo Antonia lahko razvozla skrivnost zločinski um, ki je v ozadju kriminalnih dejanj?

Juan Gómez-Jurado (1977) je španski pisatelj, rojen v Madridu, ki je bil sprva časopisni kolumnist, delal pa je tudi kot radijski in televizijski novinar. Leta 2007 je izdal svoj romaneskni prvenec, kriminalko **Božji vohun**, ki je v Španiji zaradi tematike vzbudila velike polemike. Odtlej piše **večinoma kriminalke z ženskimi protagonistkami**, svetovno slavo pa je dosegel leta 2018 z izidom Rdeče kraljice. V trilogiji ji sledita romana **Črna volkulja** in **Beli kralj**. Njegova dela v prevodih razveseljujejo bralce v več kot 40 državah sveta.

KNJIGE VABIJO ODŠLA BOM NA PODROČJE BREZ SIGNALA Borut Pogačnik

V.B.Z. d.o.o., strani 171, 17,90 eur Vedrana Rudan

Foto: ZIFS/ zajem zaslona Nedjeljom u 2 (YouTube)

Hrvaška pisateljica **Vedrana Rudan**, katere dela imamo tudi v slovenskem jeziku, je že lani objavila na svojih blogih, da je hudo zbolela, ker da je dobila raka in da so ji dnevi šteti. **V torek, 18. avgusta, pa se je za vedno poslovila.** Tisti, ki spremljamo njeno delo in tudi bloge, smo bili takrat precej nejeverni, da je temu res tako, ker je pred tremi leti objavila, da je zapustila moža, našla mladega ljubimca in mu kupila novega rdečega Ferrarija. Seveda pa to ni bilo prav nič res, ampak je šlo za spretno oglaševalsko potezo, da bi še bolj brali njene prigode in novele, saj jo radi prebirajo v vseh državah nekdanje Jugoslavije. V Srbiji, pa je izdala tudi vrsto knjig, ker je bila tam vedno zaželena gostja na njihovih tv postajah.

Vendar pa je bila ta, sicer kruta novica, žal, resnična. O tem je javno spregovorila tudi v Stankovičevi oddaji V nedeljo ob dveh, 2. marca, lani. Čeprav je bila na videz ne samo zelo urejena, ampak tudi ni bilo posebej vidno, da bi jo bolezen izžela. Aleksandar Stanković, jo je podrobno spraševal o načinih zdravljenja, pa tudi o njeni prvotni želji po evtanaziji, ki je pa na koncu ni uresničila, ker da je tudi v Švici naletela na močne birokratske blokade. Zatem se je prebijala skozi številne kemoterapijske postopke, čeprav je vedela, da ne bo šlo dolgo, ker so se metastaze pojavile že po vsem telesu.

Zanimiva je njena knjiga, ki je izšla v Zagrebu pri založbi V.B.Z. in ima naslov **Moški v grlu** (Muškarac u grlu), ki pa je zopet fikcija, čeprav tako razdelana, da bi človek podvomil, da ne gre za avtobiografsko pripoved.

V zgodbi se ženska srednjih let ukvarja s svojim mlajšim ljubimcem, ki je tokrat zdravnik in, ki čaka, da bo šel na delo v tujino. V njej pa se dejansko prepletata dve zgodbi: ena je povezana z njenim nekdanjim možem, s katerim se je razšla in s tem mladim, s katerim pa nekako ne najde skupnih vrednot. Čeprav je delo na trenutke nekoliko naturalistično ali zelo naturalistično, pa je je konec nejasen, saj se zgodba dogaja praktično v predbožičnem večeru, kjer stalno »dežujejo« petarde in razna pirotehnična sredstva. Na terasi njenega stanovanja naj bi se nenadoma pojavil, verjetno, njen nekdanji mož, ki ga ona vpraša: »Dragi, zakaj se nisi najavil?«

Na koncu omenjene tv oddaje pa je A. Stanković Vedrano Rudan poprosil za zaključno misel, kako se bo odzvala na svojo smrt in je ta odgovorila, da bo **odšla na področje brez signala**, kar je, zanimivo, tudi naslov odmevne knjige Roberta Perišića iz leta 2015, po kateri je HTV posnela uspešno tv serijo leta 2021.

Hrvaška, pa tudi širše okolje, je z njo izgubilo izjemno borko proti izkoriščanju, zlorabam, korupciji in preziru oblasti do malega človeka.

25. FESTIVAL ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

Jasna Zorn

Vsi smo ena generacija!

Foto: f3zo

Festival za tretje življenjsko obdobje letos praznuje **25. obletnico**. Ob tej priložnosti od **29. septembra do 1. oktobra 2026** v **Cankarjevem domu** v Ljubljani pripravljamo posebej bogat program, katerega rdeča nit bo vseživljenjsko učenje.

Festival vsako leto privabi več kot 17.000 obiskovalcev, letošnja jubilejna izvedba pa prinaša še posebej bogat in raznolik program: 12 strokovnih razprav, več kot 26 izobraževalnih dogodkov, 13 pogovorov v kavarni ter več kot 130 kulturnih nastopov na dveh odrih.

Vstop na festival je prost.

Med drugimi strokovnimi vsebinami bodo:

- 65+ Pa kaj! Učenje v tretjem in četrtem življenjskem obdobju;
- Dozorel je čas za spremenjen pogled na starost in starejše;
- Ko je premalo prostora za dostojno starost: Kakšne možnosti so na voljo, ko življenje doma ni več mogoče?;
- Dostopnost do storitev dolgotrajne oskrbe;
- Celovita oskrba demence v skupnosti.

Med drugimi izobraževalnimi dogodki pa bodo:

- Kakovost bivanja za vse generacije;
- Ko se oseba z demenco izgubi: iskanje, pomoč in preventiva;
- Pravilna in varna uporaba zdravil;
- Slišati življenje – Kako nam sluh pomaga ohranjati kakovost življenja skozi leta;
- Dih – pozabljeni ključ do miru, energije in dobrega spanca.

Več o preliminarne programu najdete na: <https://f3zo.si/preliminaren-seznam-2026/>

SKUPINSKO DRUŽENJE NA POLETNI DELAVNICI Katarina Lukešević

Ustvarjalna delavnica v Ormožu

Foto: A.P. – ZIFS 2026

Tokratno druženje je bilo nekoliko drugačno, a kljub temu poučno in prijetno. V **Ormožu** so organizirali **poletno ustvarjalno delavnico** za starostnike in invalide. Na tem koncu Slovenije se že od leta 2002 izvaja posebni socialni program **Veriga psihosocialne oskrbe in druženja**. Na delavnici so se povezovali, ustvarjali in sproščali tudi člani Združenja invalidov – Foruma Slovenije.

Sporočevalca izdaja Združenje invalidov – Forum Slovenije, Linhartova 3, p.p. 3534, 1116 Ljubljana

Glavni in odgovorni urednik: Borut S. Pogačnik

Tajnica uredništva: Katarina Lukešević

Telefon: 041/381-679; e-naslov: info@zifs.si

Mednarodna standardna serijska številka: ISSN 2630 – 3639

Z odločbo Ministrstva za kulturo z dne 16.12.2020 je elektronski medij »Sporočevalec« v razvidu medijev pod zaporedno številko 2378.

Uredniški odbor sestavljajo: Borut Sever (FIHO), Luka Pavlin (ZDSSS), Boris Horvat Tihi (ZDGNŠ), Anja Pišlar (Zveza Sožitje), Edvard Rednak (ZMS), Drago Perko (Zveza ŠIS – SPK), Staša Pust (Zveza Sonček so.p.), Niko Kostjukovskij (predstavniki bralcev)

Izhajanje revije podpira Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij in Ministrstvo za kulturo.